

vernih iz cele dekanije k altaru naše farne cerkve sv. Janeza krst., kjer so nam rojak domačega g. župnika vč. g. profesor in dr. Mihael Napatnik-Lipakov, Konjičan v kaj jedernati besedi razložili imenitnost in dolžnosti duhovnega stanu, ter so željo izrekli, naj bi prvi g. novomešnik tukajšnje župnije ne bil dolgo zadnji. Med sv. mešo se je pograšalo prav vbranega petja, zato ker je nek znani neprijatelj cerkve svojim delavcem pevcem v zadnjem trenutku pet iti prepovedal. Vkljub temu se je vse lepo in dostojno opravilo. Po cerkveni slovesnosti se je duhovščina z gg. bogoslovci, z očetom in materjo g. novomešnika zbrala k obedu pri domačem g. župniku, 30 v številu, kder smo do 6. ure na večer prav židane volje bili in so se razne napitnice napivale. Posebno veselje med celo družbo napravil je tudi slučajno nazoči konjiški rojak g. Radoslav Pukl, adv. koncipijent in predsednik akad. društva „Slovenija“ na Dunaji s svojo napitnico vzvišenemu škofu g. Strosmajerju, ter povdarjal, kako ta domoljub tudi na Slovenskem vsako narodno podvzetje podpira. Na večer so še g. novomešnik in nekteri drugi duhovniki z gg. bogoslovci se podali k drugim pri stricu novomešnika zbraim svatom, kjer je veselje trajalo v pozno noč. Drugi den bila je sv. meša pri sv. Barbari v pričo svatov in veliko drugih ljudi, potem se je zopet družba podala k gostovanju v Markačico in še le o večeru so se večinoma vsi gostje znašli. Vse to lepo veselje nam je drugi den ogrenilo naznanilo, da so 30. na večer se drvarji in drugi prevzetni fantje v neki krčmi stepli in sta dva tajca Pafnikov in Veliharjev sin iz Dobriške vesi nekega drvarja Lukež-a Tisnikar iz Lukanje, rojenega pri sv. Ilji blizo Slovenj-gradca, vabila in zaklala. Kaj takega bi se gotovo ne bilo zgodilo, ako bi bil Oplotniški župan svojo dolžnost storil in par žandarjev z drugimi možmi za stražo postavil na den, ko je vedel, da se bo med dobrimi na tisuče tudi od vseh krajev nekaj izvržka nabralo.

Iz Zatolič na Dravskem polji. (Nepovabljen gost) je dne 8. avgusta prišel k meni iz Celja. Na čelu imel je tiskano, da je kmetski „Prijatelj“. Govoril je prijazno, in se meni ponujal za Prijatla, pa preden je sklenil svoj govor, spoznam ga, da je meni ponujani Prijatelj bolen, in ima nalezljivo bolezen. Zbolel je v Zagrebu, kedar so Slovenijo pokapali. Zato moral je iti v zapor, da ne pride k mojim, še zdravim, in nepopačenim sosedom. Tako ti Prijatelj, ker si bolen, in imaš nalezljivo bolezen, svetujem ti pripomočkov k zdravljenju, namreč! prvič ne hodi k pogrebu Slovenije, drugič v Toplice tudi ne smeš, ker tamkaj prišel bi v vročo vodo, in bolezen v glavi bi se shujšala, tretjič, najboljšo bode, ako greš daleč gori na Nemško, tamkaj bodeš našel rastline, ozdravit svojo bolezen. Pa vendar popolnoma okreval bodeš le tedaj, kedar te obide zdrava misel namreč:

Kdor na Slovenskem mirno živi,
Slovence in njih duhovnike pri miru pusti,
Ta na Slovenskem najleži spi,
Nobeden Slovenec mu nič ne včini.

Jaka Golob.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Italijani v Trstu so sedaj na slabem glasu. Preveč so vpleteni med veleizdajce, ki hočejo Gorico, Trst, Istrijo in Dalmacijo našemu cesarju vzeti in laškemu kralju vtaknoti. Z bombo na dan odprtja tržaške razstave še ni dosta: iz Benetek poslali so v Trst velik zaboj samih bomb in petard. Na srečo je se to izvedelo, da je policija v Trstu kos bila uže na ladiji nevarno pošiljatev pograbitni. Minister grof Taaffe je sam naglo došel v Trst, obiskal razstavo, pohvalil večjidel slovenske veterane, si dal natančno o vsem poročati in se prvi dan zopet odpeljal. Lahoni in nemški liberalci so močno iznemirjeni. Pričakujejo odstavljenje nesposobnega barona Depretisa, in šole za slovensko okolico, da sčasoma Slovenci spodrinejo nezanesljive Italijane. — Kranjski deželni zbor sedanji začne 4. sept. t. l. zadnjokrat zborovati; potem so pa nemčurji tam pokopani na veke vekov. — Na Koroškem pravijo, da zmagajo liberalci, a ne konservativni župnik Zojer v Wolfsbergu; to bilo bi močno obžalovati, sicer pa se poročajo grde nepostavnosti zastrau volitev volilnih mož; konservativci zaporedom protestirajo. — V Feldbahu zboroval je štajerski liberalni „Bauernverein“ strašno neumno; da se liberalcem ne zamerijo, rekli so, da niso proti trganju posestev, da nečejo pametnejega dednega prava (Erbrecht), da ne potrebujejo postave, ki bi upnikom branila celo posestvo dolžnikom prodati, a naposled so vendar jecljali, naj jim vlada postavno na noge pomaga. Sploh liberalci se iz kmetov norca delajo. Prilizujejo se tem le, kedar jih potrebujejo, sicer pa po njih pljuvajo. Vsak kmet je navečji neumnež, kedar mestnim kričačem in liberalcem kaj veruje. — Magjarski brambovski minister Szende je umrl, minister Ordodi pa ministროvanje odložil. V Litomiricah na Českem so mnogo nemških dijakov izbacnili, ker so nosili prusko-nemške boje, zastave, učili se pa slabo ali nič. — Okolica ljubljanska je izvolila g. Bleiweissa-Trsteniškega za deželnega poslanca.

Vnanje države. Angleži so pograbili Sueški kanal. Jezi to močno ves svet, pa nihče se ne upa ugovarjati. General Wolseley, če tudi na jedno oko slep, je dobro videl slabe strani Egipčanske obrambe. Ob enem je še Arabi-pašo do dobra prevaril. Delal se je namreč in po celem svetu telegrafirati dal, kako hoče zdajci od Aleksandrije naprej mahati, Abukir z bombami uničiti in Arabijev tabor — novo Plevno — pri Damanhuru napasti. Toda s tem je Anglež sovražnika samo sleparil; na enkrat mahne vse brodovje izpred

Aleksandrije v Port-Said, vjame tamošnje egipčevsko posadko in jadra brez vsakšnega upora v Sueški kanal. Egipčani so bipoma zapodeni iz vseh mest ob kanalu in general Wolseley zbira sedaj v Izmajli svojo armado, da z njo prodira dalje v Egipt. Denes ali jutri pride mu na pomoč še kakih 6000 mož iz Indije. Arabi-paša hiti sedaj Angležem, ki so mu bili za hrptom, nasproti s svojo vojsko. Do sedaj bile so male praske; Angležev je palo kakih 20, Egipčanov pa 100. — Sultan drži roke križem in noge ter se ne upa še genoti ne; toliko strahu ima pred Angleži. — Ruski car se da tote dni kronati, če se ne ustraši nihilistov, skrivnih zarotnikov. Tistih 6 belih konj, ki so bili za voz pri kronanji namenjeni, so zastrupili. — Francozom je na misel prišlo, da je princ Viktor iz Napoleonove rodbine lep mladenič dorastel. Nekateri si ga želijo za cesarja Napoleona V., ker so se republike navolili. — Črnogorski knez je odpotoval na Rusko. — Iz Amerike bežijo Judje v Evropo nazaj, kajti ondi je treba trdno delati, a tega Jud neče.

Za poduk in kratek čas.

Naš domači regiment šte. 47.

VII. Dne 23. marcija 1849 ob 10. uri predpoldnem so naši vojaki na stezi iz Mortare v Novaro nekoliko obedovali, a kmalu potem šli v boj. Naš regiment stal je sprva na cesti kot rezerva. Toda okolo 11. ure mora II. bataljon pod vodstvom majora Fürsta na levo krenoti proti vasi, katera se zove Bicocca, brambovski bataljon pod majorom Francem plem. Latterer na desno prodirati, I. bataljon pa na cesti kot rezerva pred vasjo Olengo ostati in rezervno artilerijo in strelivo varovati. Uzrok temu sta glavna poveljnika pri II. vojnem oddelku, general Aspre in nadvojvoda Albreht.

Namesto da bi bila na III. in IV. vojni oddelek počakala, ki sta 6 ur se zakasnila, skleneta hitro sovražnika zgrabiti. Hrabri vojaki vzamejo sicer prvo vas na velikej cesti, namreč Olengo. Vendar na desni in levi strani so naši bili hudo zbiti nazaj od Pijemontezov. Na levi strani se je našim posebno hudo godilo. Kralj sam je svoje vojake peljal v boj in začel naše uže od obojne strani grabiti.

Da ga ustavijo in mu prodiranje zabranijo, to je bila sedaj naloga našemu slavnemu slovenskemu regimentu. Ko bi se naši Slovenci sedaj tako hrabro ne obnašali, kakor se resnično so, tedaj bi Pijemontezii bili naš II. vojni oddelek premagali, morebiti zajeli ali v pobeg zakadili in potem na od dolgega hoda opešani III. in IV. oddelek s vso silo zmagajoče vojske udarili. Bitka pri Novari bila bi zgubljena, armada Radeckijeva razpršena.

Bog vedi, kaj bi se potem bilo s cesarstvom

še zgodilo. No, vsega tega otela je Avstrijo ju-naška hrabrost slovenskega regimenta grof Kinsky šte. 47, ki je celih 6 ur 60.000 Pijemontezom branil vsakšno prodiranje naprej. S ponosom in veseljem moremo se tega vsikdar spominjati.

Major Fürst, podpiran od bataljona dunajskih prostovoljcev, zgrabi sovražnika in ga potisne nazaj do vasi Bicocca. Toda vasi ne more vzeti in se pomakne nekoliko nazaj do nekajih hiš, plotov in grabnov. Tukaj pa ostane kakor bi ves bataljon bil vkopan. Vsi napadi sovražnikovi so zastoj, naši Slovenci se ne ganejo z mesta do 5. ure popoldne. Tukaj sovražnik ni mogel naprej!

Čudovito hrabro obnašali so se tudi naši Slovenci brambovskega bataljona. Major plem. Latterer jih pelja naravnost med sovražnike, rešijo 9. bataljon lovecev pogina, preženejo Pijemontezze iz pristave Castellazzo in lotijo se z močnim obzidjem obdane pristave Forsade. Vsem naprej dere pešice major Latterer sam; z njim vred več oficirjev in 20 mož sredi skoz točo sovražnih krogelj, pritisnejo pod obzidje, trgajo in lomijo vrata, stotnik Schaffer padne mrtev na tla skozi čelo od krogelje zadet, drugi so večjidel uže ranjeni. V tem hipu pribumijo sovražnikovi ulani in major Latterer pomakne se k bataljonu nazaj, ki je uže malo zaostal.

Sedaj začne več sovražnikovih bataljonov prodirati in tiščijo naše zmiraj dalje nazaj, naposled celo blizu do Olenge, le pristavo Castellazzo brani še lajtnant Schwarz, ves bataljon je v nevarnosti, ko mu tirolski lovci cesarski prihitijo v pomoč in napravijo nekaj odduška. Od celega brambovskega bataljona je samo pešica ljudij pod tedi uže ranjenim stotnikom Frubinom nekoliko uredjena, drugo je sem pa tje razpršeno. V tem trenutku pokaže se obrist Bianchi kot izvrsten oficir.

Med tem ko Tirolci sovražnika odvrčajo, zbira Bianchi sred grozne strelbe in goste toče krogelj na širokem travniku okolo Frubinovega krdelca več stotin razškropljenih svojih brambovcov. Sedaj zaupijejo vsi: „Bog živi cesarja“, ter lomastijo z bajonetom nad Pijemontezze, jih vržejo iz par hiš vasnice Olengo in vzamejo naposled še pristavo Forsado, kder zaplenijo 2 kanoni in vjamejo 54 sovražnikov.

To se je završilo okolo 5. ure popoldne in zmaga pred Navaro naklonjena je Avstriji, kajti v tem hipu pride III. oddelek na bojišče in proti 6. uri še IV. oddelek. Kmalu vderejo naši tudi v vasnico Bicocco in podijo sovražnika proti Novari. Trda noč in gosti dež, ki se ulije, zabrani nadaljšnje preganjanje.

Drugo jutro 24. marcija obhaja zmagonosna armada svoj sijajen vhod v Novaro; pijemontski kralj Albert še odpove kraljevanju in izroči vladarstvo svojemu sinu Viktoru Emanuelu, ki takoj prosi grofa Radeckija miru in tudi dobi.